

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 18-19 квітня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 18-19 квітня 2024 р.) 111 с.

Рецензенти:

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету інтелектуальних технологій та зв'язку.

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 27 червня 2024 р.

<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5965e7a6-d3e2-4a5c-beff-002b957c2611/content>

13. Соломаха С. О. Розвиток педагогічної майстерності викладачів музичного мистецтва та світової художньої культури: посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 158 с.
14. Степанова О. А. Ретроспективний аналіз доброчесності в античній філософсько-педагогічній думці. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». 2005. № 40. С. 260 – 263.
15. Ткачук Б. В. Феномен пам'яті в ретроспективі античності. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії». 2019. № 60. С. 21 – 28.
16. Тихолаз А. Г. До проблеми історико-філософського впливу. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/baa146e2-0c04-48bd-a596-8af69fac56ee/content>
17. Цьома С. Святоотцівське вчення про душу. Труди Київської духовної академії. 2015. № 15. С. 162 – 178.
18. Чернишенко О. І., Соціально-педагогічна діяльність, холістична освіта сутність і властивості соціокультурної анімації. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління. 2020. С. 80 – 88.

Виноградова Наталія Михайлівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Щербина Єлизавета Володимирівна — студентка 4 курсу, спеціальності 033 Філософія, соціально-гуманітарний факультет, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ВТІЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ І ФІЛОСОФСЬКИХ ІДЕЙ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ В ТВОРЧОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО ГУМАНІСТА ФРАНСУА РАБЛЕ (НА ТВОРІ «ГАРГАНТЮА І ПАНТАГРЮЕЛЬ»)

Історики філософії й педагогіки досить активно досліджували період Відродження. Назва нової епохи походить від французького слова Ренесанс (фр. Renaissance), що в перекладі означає “відродження”. Епоха пізнього середньовіччя ознаменувалася пробудженням (“відродженням”) інтересу до культурного спадку античних народів, висуненням ідеалу вільної, всебічно розвинутої особистості, повагою до людини, вірою в її сили та можливості. Саме в цей час у Європі зароджуються капіталістичні відносини. Франція також відчуває економічний і політичний підйом. Разом з бурхливим розвитком продуктивних сил, зародженням нових соціальних відносин сформувався попит

на новий тип людини. У суспільстві виникає атмосфера, у якій починають високо цінувати особистість, стимули й мотиви її дій, знаходять розуміння нові норми поведінки. Ця нова психологічна атмосфера, соціальні й культурні зрушення в містах стали сприятливим середовищем, у якому народжувалася гуманістична ідеологія. Усі ці риси епохи Відродження знаходили відображення у творах мислителів і визначали характер педагогічних ідей гуманізму.

Найвизначнішим художником французького Ренесансу й одним з перших найвидатніших представників нових поглядів на людину та її виховання у Франції був Франсуа Рабле (Francois Rabelais) (1494–1553). Головним твором Рабле крім праць з медицини (Афоризми Гіппократа), юридичних трактатів ті творів з архіології є робота «Гаргантюа і Пантагрюель», яка принесла йому всесвітню славу. Під покровом гумористичної оповіді про всякі небувальщини автор дав незвичайно дотепну і глибоку критику закладів і звичаїв середньовіччя, протиставляючи їм систему нової гуманістичної культури.

Поштовхом до створення роману Рабле послугував вихід в світ в Ліоні анонімної народної книги «Великі і неоцінені хроніки про величезного Гаргантюа». В ньому дотепно пародіювались середньовічні рицарські романи. Письменник-гуманіст у знаменитому романі «Гаргантюа і Пантагрюель» показав блискучу сатиру на середньовічну освіту й виховання. А. Дживелегов називає його роман захопленим гімном новому знанню й новій освіті, тріумфальною програмою гуманістичної науки. У веселому, зухвалому та розумному романі, що став справжньою енциклопедією французького життя XVI ст., який поєднав у собі народні традиції з блискучою гуманістичною культурою й ученістю, Рабле висловлює свій погляд на світ, суспільство, людину, на виховання, утілюючи свої ідеї в художню форму шаржу, гротеску, буфонади.

Основні положення гуманістичної концепції Рабле.

Людину розглянуто як частину природи, що посідає центральне місце у світобудові. Згідно з християнським ученням, людина, відповідно до гріхопадіння, втратила своє безсмертя й панування у світі. Вона не може без Божої допомоги досягти самостійного порятунку та знайти правильний шлях у земних діяннях. Гуманістична ідеологія, що зароджувалася, утверджувала інше. Зокрема, гріх призвів до тлінності й смертності людини. Але ідею про безсмертя людини Рабле обґрунтовує словами Гаргантюа: «Серед тих дарунків, щедрот і переваг, якими творець світу, всемогутній Господь спочатку наділив і прикрасив природу людську, вищою й найрідкіснішою якістю уявляється мені те, завдяки чому природа наша в смертному своєму стані може досягти своєрідного безсмертя і в минушому житті увіковічити ім'я своє й сім'ї, і відбувається це через потомство, яке народжується нами в законному шлюбі». Унаслідок того, що сім'я поширюється, у дітях оживає те, що втрачено батьками, а в онуках те, що загинуло в дітях.

Філософська педагогічна антропологія Рабле в кінцевому підсумку актуалізує людину, яка діє з власної волі на благо всього створеного. Ці міркування засвідчують, що гуманістичний антропоцентризм в епоху

французького Відродження визнавав самостійно й творчо мислячу людину, яка гідно виконує своє призначення на Землі.

Людину Рабле проголошує головним об'єктом пізнання філософії і всіх наук. У своєму “маніфесті гуманістичного виховання”, прекрасному й наповненому серйозністю листі Гаргантюа до сина, Рабле закликає молодь удосконалюватися в науках і чеснотах. Він пише про те, що метою гуманістичного виховання є чудове знання мов, розвиток у собі нахилів до вільних наук (геометрії, арифметики й музики), вивчення всіх законів астрономії, книги грецьких, арабських і латинських медиків. Не можна нехтувати й талмудистами та кабалістами, – пише Рабле, – і з допомогою постійно вироблених розкриттів необхідно придбати “досконале пізнання світу, що йменується мікрокосмом, тобто людини”. Своїми міркуваннями про людину як головний предмет пізнання Рабле збільшив інтерес своїх сучасників до людини й підняв значення наук, що вивчають людину.

Ф. Рабле можна воістину назвати першим теоретиком гуманістичного виховання у Франції. У своєму романі “Гаргантюа і Пантагрюель” Ф. Рабле дотепно викривав вади середньовічного виховання й навчання.

Сюжет “Гаргантюа і Пантагрюель”.

Король велетнів Грангузьє доручив навчання свого сина Гаргантюа схоластам і богословам, людям старої культури й старої науки. Вони змушували його зубрити так, щоб він, починаючи від абетки й закінчуючи серйозними трактатами, міг відтворювати все без запинки напам'ять, не цікавлячись змістом. “...Хлопчиків взяли в наставники великого богослова, магістра Тубала Олоферна, і магістр так добре зумів дати йому абетку, що той вивчив її напам'ять у зворотному порядку, для чого потрібно було п'ять років і три місяці. Потім учитель прочитав з ним Доната, Фацет, Теодоле й Алана, для чого потрібно було ще тринадцять років, шість місяців і два тижні”. Про те, чим займався Гаргантюа за розкладом, складеним його вчителями-сорбонщиками, Ф. Рабле пише, що “...прокидався він звичайно між 8 і 9 годинами ранку. Якийсь час він для припливу тваринних струмів бовтав ногами, стрибав і валявся в ліжку... потім він зачісувався альменівським гребінцем, сиреч п'ятірнею, тому що наставники повторювали йому, що зачісуватися інакше, чиститися й митися – це означає даремно гаяти час, відведений для земного життя... добре поснідавши, Гаргантюа йшов до церкви... там він вистоював від 26 до 30 мес... гуляючи по монастирському дворику, по галереях і по саду, Гаргантюа прочитував стільки молитов, скільки не могли б прочитати 16 самітників... потім на якінебудь нещасні півгодини він утикався в книгу, але, за висловом одного коміка, душа його була на кухні”.

Тим часом батько став помічати, що син його робить великі успіхи, що від книг його не відірвеш, але що на добро йому це не піде й що на довершення всього він дурніє, тупіє й час від часу стає більш розсіяним і нетямущим. Філіпп де Марі, віце-король Папелігосський, оцінив заняття Гаргантюа так: “Краще зовсім нічого не вчитися, ніж учитися з таких книг під керівництвом таких наставників, тому що їхня наука – маячня, а їхня мудрість – пихата дурниця, що збиває з пантелику кращі, благородніші уми й губить цвіт

юнацтва”. Тоді королю порадили запросити людей іншого напрямку думок. Навчання Гаргантюа було доручено гуманістам. У главах, які присвячені навчанню Гаргантюа гуманістами, Рабле в дуже яскравій формі розкриває свої ідеали гуманістичної педагогіки.

Крім того, що Рабле поставив людину в центр світобудови й пізнання, як правильно зазначає Н. Ревякіна, він пов’язав нерозривними узами знання й моральність, що в цілому визначило педагогічний характер гуманізму. Віднині головною метою виховання є досягнення “найвищої досконалості не тільки в чеснотах, доброзвичайності й мудрості, але й в усіх сферах вільного та благородного знання”. Словами Гаргантюа, який з повчальними настановами звертається до свого сина, філософ, звертаючись до молодого покоління, мовить: “...Я заклинаю тебе витратити свою молодість на удосконалення в науках і чеснотах”.

Гуманізм і педагогіка.

Під чеснотою гуманісти розуміли виховання в дітях позитивних моральних якостей. Філософ повторює слова премудрого Соломона і говорить: “Мудрість у порочну душу не входить, знання ж, якщо не мати совісті, здатне лише згубити душу”. А високоморальні люди завжди активні, проявляють себе у вчинках, звернені до людей, людяні. Тому Рабле, як і всі гуманісти його епохи, стверджує, що моральне виховання одночасно є гуманним, соціальним і громадянсько-патріотичним. Особливу увагу треба звернути на надзвичайно новий для того часу й цікавий погляд мислителя на характер наук і на той зміст та обсяг знань, які повинен засвоїти кожний індивідуум для гідного продовження життя.

Спочатку гуманізм виникає у сфері філологічної культури. Характеризуючи середньовічну культуру, Рабле пише: “То був темний час, коли ще відчувався згубний і злобливий вплив готів, які знизували всю витончену словесність”. Нині ж торжествує філософ-гуманіст, науки відновлені, відроджені мови. Зокрема, грецька, не знаючи її людина не має права вважати себе вченою, а також єврейська халдейська, латинська. Середньовічне навчання з його тривіумом (лат. Trivium – цикл навчальних предметів, до яких належить вивчення граматики, риторики й діалектики) стало охоплювати ще додаткові науки про людину (лат. Studia humanitatis), а саме: історію, моральну філософію, поезію. У своєму листі-зверненні до сина Гаргантюа пише: “Моя мета і бажання, щоб ти чудово знав мови: по-перше, грецьку, як-то заповів Квінтіліан, по-друге, латинську, потім єврейську, заради Священного Писання, і, нарешті, халдейську й арабську, і щоб у грецьких своїх творах ти наслідував стилю Платона, а в латинських – стилю Цицерона. Жодна історична подія не зітреться з твоєї пам’яті, – тут тобі знадобиться будь-яка космографія”.

Згодом гуманісти вводять в обов’язкове, хоча, на їхню думку, і менш значуще, навчання квадрівіум (лат. Quadrivium – курс навчання, що охоплює музику, арифметику, геометрію й астрономію). “До вільних наук, як-то: геометрії, арифметики й музики, я прищепив тобі деяку схильність, коли ти був

ще маленький, коли тобі було років п'ять-шість – розвивай її в собі, а також вивчи всі закони астрономії”.

Отже гуманістична система освіти була представлена передусім гуманітарними дисциплінами, науками про людину, у сфері яких народжується нове розуміння людини. У цій перевазі в освіті гуманітарного циклу наук полягає особливість освітньої політики епохи Відродження.

Найбільш важливим елементом у гармонійному розвитку особистості, на думку Рабле та всіх західноєвропейських гуманістів, стає моральне виховання. Особливе значення для виховання моральної людини має в Рабле класичний характер освіти, в основі якої **античне вчення – вивчення давніх мов і літератури та практичне розуміння релігії**. Наприклад, якщо ж Гаргантюа йшов лугом або по якому-небудь місцю, що рясно поросло травою, то, розглядаючи дерева й рослини, він порівнював їх з тим, що про них писали давні вчені, зокрема, Теофаст, Даоскорид, Марін, Пліній, Никандр, Марк і Гален; або на зеленому лузі вони читали напам'ять які небудь забавні вірші з “Георгік” Вергілія, із Гесіода, із “Рустіка” Поліціант, писали латинською мовою жартівливі епіграми, а потім перекладали їх французькою мовою у формі рондо або ж балади .

Християнство ж, на думку Рабле, збагачувало гуманістичну ідеологію духовно й таким чином посилювало моральне начало. Читаючи уривки зі Святого Писання Гаргантюа часто переймався особливим благоговінням і любов'ю до Бога, славив його та молився йому, тому що воно відкривало перед ним його велич і мудрість невиречену”.

У своїх повчаннях до сина, багато років потому, Гаргантюа пише: “Ти повинен шанувати, любити й боятися Бога, спрямовувати до нього всі свої думки й надії, і, пам'ятаючи про те, що віра без добрих справ є мертвою, приліпитися до нього й жити так, щоб гріх ніколи не роз'єднував тебе з ним”.

Думка Рабле про те, що головний шлях гуманістичного виховання лежить через знання, яке здобувають не тільки з книг, але й шляхом спостереження та безпосереднього ознайомлення з речами, які вивчають (у праці, грі, на прогулянці, за обідом), не втратила своєї актуальності й досі, наприклад, “...по дорозі назад вони спостерігали, у якому стані перебуває небесна сфера, чи така вона, як була вчора ввечері, і визначали, під яким знаком зодіаку сходить сьогодні сонце, під яким місяць ... темною ніччю, перед сном, вони виходили на найбільш відкритий простір у всьому будинку, дивилися на небо, спостерігали комети, якщо такі були, або положення, розташування, протистояння й збіг світил” . Цей принцип актуалізує активність особистості в процесі здобуття знань.

Рабле визнає користь праці, особистих зусиль учня, самонавчання й самовиховання. На перший план у виховному процесі виходить дисципліна, методичні вправи й щоденна праця: “Так виховувався Гаргантюа, з кожним днем показуючи щораз більші успіхи і, зрозуміло, витягаючи з постійних вправ усю користь, яку може витягти юнак, у міру свого віку тямущий; вправи ж ці хоча й здалися йому на перших порах важкими, однак з плином часу зробились такими приємними, легкими й бажаними, що радше походили на розваги

короля, ніж на заняття школяра”. У своєму зверненні до нащадків Рабле наставляє їх на те, щоб вони удосконалювались невпинно й не заривали в землю талантів, якими наділів їх Господь.

В основу нової гуманної освіти й виховання Рабле були покладені принципи гуманних методів формування особистості. Навчання, на його думку, повинно відбуватися в ігровій формі. Він думав, що найкраще будувати систему освіти так, щоб той, кого виховують, не розрізняв, де починається навчання й де закінчується відпочинок, і найкраще, коли відпочинок і навчання так чергуються між собою, що й те й інше сприймає з великою радістю той, кого виховують. Це було поглядом всієї нової культури виховання й освіти в епоху Відродження у Франції.

Велике значення для формування гармонійної особистості гуманісти надавали фізичному вихованню. Новий вихователь піклується про те, щоб зробити з Гаргантюа сильну, різнобічно виховану й освічену людину. Після занять учень і вчитель “виходили на повітря й, по дорозі обговорюючи зміст прочитаного, відправлялися заради гімнастичних вправ у Брак або ж ішли в луки й там грали в м'яча, у гилку, у піль тритон, настільки ж мистецьки розвиваючи тілесні сили, як тільки що розвивали сили духовні”. Мету фізичного виховання гуманісти вбачають у тому, щоб виховати не тільки фізичну й душевну здорову та міцну людину, але й у тому, щоб підготувати доблесного й мужнього захисника вітчизни. Займаючись фізичними вправами, Гаргантюа ламав не тільки списи, тому що, як говорить він, що може бути безглуздіше таких хвастоців: “Я зламав десять списів на турнірі, або ж у бою”. Це може зробити будь-який тесля! Ні, честь і слава тому, хто одним списом зламає десятюх ворогів. Гаргантюа ж своїм списом, міцним, негнучким, зі сталевим наконечником, ламав ворота, пробивав панцирі, валив дерева, піддівав на льоту кільця, підхоплював сідло, кольчугу, латну рукавицю. Усе це він робив у повному озброєнні. Полював він верхи на коні на оленів, козуль, ведмедів, сарн, кабанів, зайців, куріпок, фазанів, дрохв. Грав у великого м'яча, підкидаючи його ногою або ж кулаком. Боровся, бігав, стрибав, але не з розбігу, не на одній нозі й не по німецьки, тому що Гімнаст вважав, що ці види стрибків марні й не потрібні на війні. Він перестрибував через канави, перемахував через огорожі, вибігав на шість кроків уверх по стіні і таким чином досягав вікна, що було на висоті списа.

Не допускалося в гуманістичному вихованні ніякого авторитаризму, примусу й тілесних покарань. У заняттях Гаргантюа не було нічого примусового: вони залишали партію, коли хотіли, і зазвичай припиняли гру, трохи тільки, бувало, спітніють або ж стомляться. Сухо-насухо обтерши все тіло, вони міняли сорочки, гуляючою ходою йшли дізнатися, чи не готовий обід. В очікуванні обіду вони виразно читали напам'ять виречення, що запам'яталися їм із сьогоднішнього уроку.

Висновки:

Одже, піддаючи різкій критиці середньовічне навчання й виховання, Франсуа Рабле розглядає людину як частину природи й найвищу цінність у

світобудові. Він вірить у її природні можливості й ставиться з великою часткою іронії до божественного провидіння.

Педагогічний характер гуманізму Рабле полягає:

- в гармонійному всебічному розвитку особистості;
- в урахуванні природних і вікових особливостей дитини;
- в поглибленні та поширенні змісту освіти (почали додатково вивчати науки про людину, їм надавали перевагу);
- в піднесенні ролі морального виховання та в поєднанні його зі знанням;
- в наданні переваги самонавчанню й самовихованню особистості;
- в піднесенні ролі вчителя-гуманіста в суспільстві та в удосконаленні гуманних методів навчання.

Врайт Галина Яківна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна,

Гавриш Ніколь - здобувачка IV року навчання спеціальності 034 Культурологія ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ОСВІТІ

У сучасному контексті, всім нам тепер необхідно активно долучитися до процесу зменшення гендерних стереотипів та просування ідеї справедливості. Очевидно, що освітні установи відіграють ключову роль у формуванні та поширенні цих концепцій. Забезпечення гендерної рівності в освіті не тільки є моральним і етичним обов'язком, але й ключовим чинником для досягнення стабільного і просунутого суспільства.

Гендерна рівність - це принцип, що передбачає однаковий правовий статус для жінок і чоловіків, а також забезпечує рівні можливості для їх реалізації. Тобто усунення стереотипів, які можуть обмежувати потенціал до навчання та розвитку для певних груп, а також створення сприятливого середовища, де кожен може реалізуватися незалежно від статі. Як усім відомо, право на освіту є в кожного громадянина. За останні десятиліття кількість дівчат і хлопців, які отримують освіту значно збільшилися, проте проблеми з навчанням залишаються. Особливо складною є ситуація з зарахуванням, відвідуванням та дискримінацією дівчат у країнах з низьким рівнем доходу та злочинності [5].

До того ж, значний гендерний розрив участі жінок у робочій силі після отримання освіти свідчить про те, що освіта не завжди гарантує жінкам доступ до ринку праці на рівних умовах з чоловіками. Школи відіграють ключову роль у боротьбі за гендерну рівність, розширюючи можливості всіх учнів і сприяючи

З М І С Т

<i>Борінштейн Євген Русланович</i>	5
ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	7
ОСНОВИ ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ У ПОГЛЯДАХ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	
<i>Андрєєва Ольга Станіславівна, Виноградова Наталія Михайлівна</i>	9
ВІДОБРАЖЕННЯ ДОЛІ ПРОСТОГО НАРОДУ В ХУДОЖНІХ ПОЛОТНАХ Т. Г. ШЕВЧЕНКА	
<i>Барков Степан, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	18
ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ	
<i>Варшавська Ю. С., Петінова Оксана Борисівна</i>	21
СПІВВІДНОШЕННЯ ДУШІ І ТІЛА У ПЛАТОНА (НА ОСНОВІ «ФЕДОНА»)	
<i>Виноградова Наталія Михайлівна, Щербина Єлизавета Володимирівна</i>	28
ВТІЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ І ФІЛОСОФСЬКИХ ІДЕЙ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ В ТВОРЧОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО ГУМАНІСТА ФРАНСУА РАБЛЕ (НА ТВОРІ «ГАРГАНТЮА І ПАНТАГРЮЕЛЬ»)	
<i>Врайт Галина Яківна, Гавриш Ніколь</i>	34
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ОСВІТІ	
<i>Гращенко Ніна Геннадіївна, Виноградова Наталія Михайлівна,</i>	37
СКАНДИНАВСЬКА МІФОЛОГІЯ У ЖИВОПИСІ	
<i>Даниленко Анастасія Володимирівна, Врайт Галина Яківна</i>	50
ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ВІДМІННОСТЕЙ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЮ	
<i>Данильчук Крістіна Віталіївна, Виноградова Наталія Михайлівна</i>	54
НАРОДНЕ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ, ЯК МОГУТНІЙ СТИМУЛ СВОБОДНОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	
<i>Dobrolyubska Yuliya Andriivna</i>	57
THE PHENOMENON OF MARGINALITY IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY SOCIAL SPACE	
<i>Йорж Руслан Анатолійович</i>	60
ЕВОЛЮЦІЯ ВЧЕННЯ ПРО ЦІННОСТІ	
<i>Кадієвська Ірина Аркадіївна</i>	62
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Козленко Павло Юхимович</i>	64